

PROJEKTY WSPÓŁPRACY PONADNARODOWEJ w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

IV i V Spotkanie z Beneficjentami projektów współpracy ponadnarodowej
Warszawa, 11 – 12 czerwca 2014 r.

Spotkanie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KRAJOWA INSTYTUCJA WSPOMAGAJĄCA – zadania

- wsparcie dla wszystkich instytucji zaangażowanych we wdrażanie projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej PO KL (IP/IP2, ROEFS, ekspertów, projektodawców oraz beneficjentów)
- pomoc w nawiązywaniu kontaktów z partnerami zagranicznymi na rzecz PWP
- monitorowanie stanu wdrażania PI/PWP w komponentcie centralnym i regionalnym PO KL,
- koordynacja 4 Krajowych Sieci Tematycznych
- prowadzenie Sekretariatu Ogólnego RST, monitorującego i wspomagającego prace Regionalnych Sieci Tematycznych,
- opracowywanie materiałów oraz podręczników dotyczących PI/PWP,
- prowadzenie serwisu internetowego KIW www.kiw-pokl.org.pl.

PYTANIA BENEFICJENTÓW:

- informacje na temat rozliczeń z Partnerem zagranicznym/ sposoby rozliczeń, dokumentacja księgowa
- różnice kursowe, dokumenty księgowe od partnera zagranicznego, tłumaczenia dokumentów księgowych partnera zagranicznego
- prawidłowe rozliczenie i zakończenie projektu
- rozliczanie wydatków przy partnerze zagranicznym
- rozliczanie projektów współpracy ponadnarodowej
- zagadnienia związane z rozliczaniem (finanse, księgowość, wzory pism)
- czy jeśli w przypadku partnera ponadnarodowego mają zastosowanie inne niż w kraju lidera (Polska) uregulowania finansowe – czy partner ma obowiązek dostosowania się do wymogów prawa kraju lidera
- w jakiej formie, i jakiego typu winna być gromadzona dokumentacja finansowa partnera ponadnarodowego.
- formy rozliczania z Partnerami
- rozliczenia finansowe z partnerami ponadnarodowymi: Ukraina i Rosja

Budżet projektu

ŚRODKI WNOSZONE PRZEZ
STRONĘ POLSKĄ,
FINANSOWANE Z PO KL

ŚRODKI WNOSZONE PRZEZ
PARTNERÓW Z ICH WŁASNYCH
ŹRÓDEŁ (NIEKONIECZNIE Z EFS)

Widoczne we wniosku
o dofinansowanie PO KL

Widoczne w umowie o
współpracy ponadnarodowej

**ZASADA WZAJEMNOŚCI – „każdy płaci za siebie”
(rekomendowana)**

ZASADA PODZIAŁU KOSZTÓW

**Finansowanie kosztów partnera ponadnarodowego
z PO KL – dopuszczalne w uzasadnionych przypadkach**

(na zasadzie refundacji, zgodnie z Zasadami finansowania PO KL
i Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL)

FINANSOWANIE

Koszty współpracy ponadnarodowej powinny być ponoszone przez poszczególnych partnerów **proporcjonalnie do korzyści**, jakie przynosi im współpraca ponadnarodowa.

Zasada wzajemności (korzyści są obustronne) – koszty współpracy ponadnarodowej są dzielone pomiędzy strony zgodnie z zasadą: każdy partner ponosi swoje koszty w projekcie (brak przepływów finansowych)

Zasada podziału kosztów – koszty zadania realizowanego w ramach współpracy ponadnarodowej są dzielone równo pomiędzy partnerów lub partnerzy dzielą koszty realizacji wspólnego zadania proporcjonalnie do środków finansowych będących w ich dyspozycji czy do korzyści wynikających z realizacji tego zadania.

Można zastosować rozwiązanie, w którym do części kosztów będzie zastosowana zasada wzajemności, a do części kosztów zasada podziału kosztów (odpowiednie zapisy w umowie o współpracy ponadnarodowej).

BRAK ODRĘBNEGO KATALOGU KOSZTÓW KWALIFIKOWALNYCH W RAMACH WSPÓŁPRACY PONADNARODOWEJ – do PWP stosuje się obowiązujące zasady kwalifikowania wydatków w ramach PO KL

KOSZTY NAWIĄZANIA WSPÓŁPRACY PONADNARODOWEJ - poniesione przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu, ale w okresie realizacji projektu wskazanym we wniosku, uznaje się za kwalifikowane pod warunkiem podpisania umowy o dofinansowanie projektu - **należy przy tym wziąć pod uwagę zapisy Dokumentacji Konkursowej**

FINANSOWANIE PARTNERA PONADNARODOWEGO

Istnieje możliwość sfinansowania przez polskiego projektodawcę z jego budżetu **części lub wszystkich zadań, za których realizację odpowiada partner ponadnarodowy lub z których wynikają dla niego korzyści.**

Warunek: przedstawienie szczegółowego **uzasadnienia** takiego rozwiązania we wniosku o dofinansowanie projektu, w szczególności **w kontekście realizacji celów PO KL.**

Podział kosztów zależy od **specyfiki danego projektu, zakładanych celów i rezultatów**, w szczególności od wyniesionych przez partnerów **korzyści z jego realizacji – o tym, który z partnerów umowy o współpracy ponadnarodowej ponosi koszty decydują zapisy tej umowy.**

FINANSOWANIE PARTNERA PONADNARODOWEGO

Sposób przedstawienia wydatków, które beneficjent (lider) **zrefundował** partnerom powinna regulować umowa współpracy ponadnarodowej.

Jeśli wydatki partnera są refundowane przez beneficjenta PO KL:

- partner zobowiązany jest ponosić wydatki zgodnie Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL
- obowiązany jest do stosowania zasady efektywnego zarządzania finansowego i w związku z tym zapewnienia, że wydatki ponoszone przez partnera są racjonalne i efektywne.

Każdy partner składa odrębne **oświadczenie o kwalifikowalności VAT i oświadczenie o braku podwójnego finansowania.**

FINANSOWANIE PARTNERA PONADNARODOWEGO

- Co do zasady odpowiedzialność merytoryczna powinna wiązać się również z odpowiedzialnością w postaci pierwotnego sfinansowania zadań lub ich części przez partnera ponadnarodowego (a następnie ich zrefundowania przez lidera); pożądaną sytuacją jest finansowanie zadań partnerów ponadnarodowych z ich własnych źródeł;
- Koszty zadań, za których realizację odpowiada beneficjent, a które wiążą się z ponoszeniem kosztów za granicą, mogą być ponoszone bezpośrednio przez beneficjenta;
- Środki na finansowanie kosztów realizowanych zadań przez partnerów w projekcie mogą być przekazywane przez beneficjenta do partnerów wyłącznie jako refundacja poniesionych wydatków. W zakresie przeliczania refundowanej kwoty wydatków stosuje się odpowiednio postanowienia podrozdziału 3.1.3 Zasad finansowania PO KL;
- Nie ma możliwości przekazywania zaliczek partnerom ponadnarodowym.

- Rozliczenia pomiędzy partnerami a beneficjentem (liderem), odbywają się na podstawie **zestawienia dokumentów** potwierdzających poniesione wydatki sporządzanego przez poszczególnych partnerów. **Nie ma wzoru takiego zestawienia – może to być NOTA KSIĘGOWA – KIW rekomenduje, aby zestawienie zawierało treść jak Zał. 1 do wniosku o płatność i stanowiło zał. do umowy o współpracy ponadnadowej.** Zestawienie nie dotyczy środków wnoszonych przez partnera ponadnadowego.
- Płatność (refundacja) może być dokonana na podstawie samego zestawienia, pod warunkiem, że ma ono cechy dokumentu księgowego (zgodnego z prawem polskim).
- **Umowa o współpracy ponadnadowej powinna określać język, w którym będzie sporządzane przez partnerów *Zestawienie dokumentów potwierdzających poniesione wydatki* – może to być język roboczy partnerstwa lub język, w którym sporządzona jest umowa o współpracę ponadnadową.**

- **Umowa o współpracy ponadnarodowej może przewidywać obowiązek załączania przez partnera dokumentów księgowych do przedkładanego przez niego Zestawienia. Dokumentów księgowych załączanych do Zestawienia beneficjent nie tłumaczy na potrzeby rozliczeń z IP/IP2, przy czym wymagane jest opisywanie przez partnerów dokumentów, tak aby opis ten potwierdzał związek wydatku z projektem oraz fakt jego sfinansowania w ramach projektu PO KL;**
- **Walutami rozliczeń finansowych pomiędzy partnerami współpracy ponadnarodowej są PLN lub EUR. Umowa o współpracy ponadnarodowej powinna określać sposób przeliczania na PLN lub EUR wydatków ponoszonych przez partnera w innej walucie;**
- Za prawidłowość rozliczeń z partnerami odpowiada **lider projektu.**

FINANSOWANIE

- **Partnerowi ponadnarodowemu nie przysługują koszty pośrednie** w związku z realizacją zadań objętych projektem PO KL i finansowanych ze środków Programu;
- W przypadku projektów realizowanych w partnerstwie **limity kosztów zarządzania mogą ulec zwiększeniu o 2 punkty procentowe dla każdego partnera**, jednak nie więcej niż łącznie o 10 punktów procentowych w ramach projektu. Powyższe dotyczy również PWP, z zastrzeżeniem że zwiększone koszty przypadają wyłącznie liderowi, nie partnerowi.
- W przypadku finansowania w ramach projektu PO KL zadań, za które odpowiada partner ponadnarodowy, **umowa o współpracy ponadnarodowej powinna przewidywać możliwość dokonania kontroli w siedzibie partnera ponadnarodowego.** Prawo do kontroli powinno przysługiwać właściwym organom kontrolnym (np. IZ, IP, KE), jak też samemu beneficjentowi (liderowi).

- Ważny element wspierający praktyczne aspekty wdrażania WP,
- Pytania zadawane zarówno przez Projektodawców, Beneficjentów jak i IP/IP2 – odpowiedzi udzielane bądź akceptowane przez Instytucję Zarządzającą PO KL – Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju,
- Na bieżąco aktualizowane i rozbudowywane w miarę ich otrzymywania od Beneficjentów i IZ PO KL
- Obejmują różne aspekty wdrażania PWP ze szczególnym uwzględnieniem kwestii finansowych, a także umowy o współpracy ponadnarodowej, kwestii dot. rozszerzeń
- Adres: http://www.kiw-pokl.org.pl/index.php?option=com_k2&view=item&layout=item&id=1188&Itemid=280&lang=pl

PYTANIA BENEFICJENTÓW:

- na co należy szczególnie zwrócić uwagę przy pisaniu i realizacji projektu?
- jak prowadzić i zarządzać współpracą ponadnarodową w ramach projektu?

wiele elementów wpływa na współpracę ponadnarodową, przede wszystkim należy zwrócić uwagę na wartość dodaną WP, odpowiedniego i wiarygodnego partnera ponadnarodowego oraz jego wkład do projektu, odpowiednie instrumenty zarządcze, harmonogram prac i wiele innych.

Więcej na ten temat w publikacjach:

- *Projekty Współpracy Ponadnarodowej. Poradnik dla Projektodawców PWP PO KL.*
- *Partnerstwo bez granic*
- *Współpraca ponadnarodowa z perspektywy realizatorów projektów*

PYTANIA BENEFICJENTÓW:

- ogólne informacje o PWP – oddzielna prezentacji dotycząca specyfiki PWP, w skrócie najważniejsze elementy zamieszczone są na stronie KIW CPE pod adresem:
http://www.kiw-pokl.org.pl/index.php?option=com_k2&view=item&layout=item&id=407&Itemid=276&lang=pl
- jaki sposób efektywnie i skutecznie poszukiwać nowych partnerów do kolejnych projektów. Jak do nich docierać i jak ich przekonywać do współpracy? – *na ten temat KIW opracował publikację „Partnerstwo bez granic” dostępną na stronie KIW. Dodatkowo na stronie KIW znajduje się zakładka „Znajdź partnera” zawierająca szereg informacji, w tym różnorodne bazy poszukiwania partnerów ponadnarodowych.*
- dokumentowanie współpracy ponadnarodowej (kwestie kontroli projektów ponadnarodowych) – *analogicznie jak w projektach standardowych PO KL.*

PYTANIA BENEFICJENTÓW:

- czy projekty z komponentem współ. ponadnarodowej można rozszerzyć o założenia innowacyjności czy jest to osobny konkurs? – *projekty innowacyjne w myśl Wytycznych MRR w zakresie wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach PO KL posiadają inny tryb/sposób wdrażania i na tego typu projekty organizowane były odrębne konkursy. Niezależnie od tego należy pamiętać, iż PWP z założenia powinny być nowatorskie, w myśl przyjętej ogólnie definicji wartości dodanej współpracy ponadnarodowej są to cele projektu oraz konkretne produkty i rezultaty możliwe do osiągnięcia wyłącznie we współpracy ponadnarodowej, których nie udałoby się zrealizować, wdrażając projekt jedynie o zasięgu krajowym.*

PYTANIA BENEFICJENTÓW:

- czy jest możliwa zmiana Partnera – jeśli tak to jakie są warunki/konsekwencje dla obu stron? - *tak, na warunkach opisanych w **Zakresie realizacji projektów partnerskich określonych przez IZ PO KL** (szczególnie rozdział VII. Zmiany w partnerstwie w trakcie realizacji projektu)*
- zmiany w harmonogramie realizacji zadań, planowanie kosztów, wypełnianie wniosków o płatność - *analogicznie jak w projektach standardowych, różnice głównie występują w zakresie ponoszenia części kosztów partnera ponadnarodowego w ramach budżetu PO KL i na przykład polegają na sposobie wpisywania kwot refundowanych we wniosek o płatność, zakazie zaliczkowania partnera ponadnarodowego, itp. (omówione w pierwszej części prezentacji) .*

SESJA 1

List intencyjny

Umowa o współpracy ponadnarodowej

Inne

List intencyjny/Umowa o Współpracy Ponadnarodowej

Pyt: *Wybór partnera/-ów – postępowanie konkursowe: (1) w jaki sposób przeprowadzić postępowanie na wybór partnera do projektu, (2) jak oceniać, czy partner zagraniczny spełnia kryteria dla jednostki sektora finansów publicznych i nie jest wymagane postępowanie konkursowe; (3) jakie jest uzasadnienie dla wyboru partnera zagranicznego w trybie postępowania konkursowego, jeżeli z założenia zobowiązany jest on zapewnić finansowanie swojego udziału w projekcie i nie ma przepływów finansowych (w ramach wsparcia nie finansuje się udziału partnera zagranicznego w projekcie).*

Odp:

Ad 1) Postępowanie konkursowe prowadzimy analogicznie jak dla partnerów krajowych zgodnie z *Zakresem realizacji projektów partnerskich* (str. 18). Przy organizacji konkursu KIW zaleca, aby poza ogłoszeniem w języku polskim, zamieszczać także informację w języku angielskim, w miarę możliwości w prasie o zasięgu co najmniej regionalnym.

Ad 2) Rekomendujemy, aby Beneficjenci weryfikowali status prawny partnera we własnym zakresie w związku z ewentualną kontrolą IP/IP2

Ad 3) Wymóg ustawy (art. 28a U o zasadach prowadzenia polityki rozwoju).

19

List intencyjny/Umowa o Współpracy Ponadnarodowej

Pyt: *Czy umowa z partnerem zagranicznym musi być oryginałem, czy może to być kserokopia poświadczona za zgodność z oryginałem?*

Odp: *Zasady dokonywania wyboru projektów...*, str. 117 - wystarczająca jest kopia umowy (skan/faks).

List intencyjny/Umowa o Współpracy Ponadnarodowej

Pyt: *Czy jest dostępna aktualizacja do Instrukcji do umowy o współpracy ponadnarodowej i Lista sprawdzająca?*

Odp: Tak, znowelizowana instrukcja znajduje się na portalu KIW.

Pyt: *Czy w umowie należy wpisywać wszystkie rezultaty zgodnie z 3.1.2 i 3.1.3 czy tylko te odnoszące się do współpracy ponadnarodowej?*

Odp: Umowa o współpracy ponadnarodowej reguluje zakres współpracy ponadnarodowej w projekcie między partnerami-sygnatariuszami umowy, więc należy w niej ująć cele odnoszące się do WP.

List intencyjny/Umowa o Współpracy Ponadnarodowej

Pyt: *Czy każda zmiana we wniosku o dofinansowanie wymaga także dołączenia listu intencyjnego do IP/IP2?*

Odp: Nie, tylko w przypadku zmiany/dodania partnera + rozszerzenia projektu o komponent ponadnarodowy (*Zasady dokonywania wyboru projektów*, str. 114)

Pyt: *Zakres możliwych modyfikacji wzoru Listu intencyjnego.*

Odp: Zgodnie z Zasadami dokonywania wyboru projektów (str. 115):

- wzór minimalnego zakresu listu intencyjnego może być rozszerzany przez instytucję weryfikującą projekt systemowy/IOK, z uwzględnieniem konsultacji z Krajową Instytucją Wspomagającą.
- Przez projektodawcę/beneficjenta, gdy list intencyjny składany jest jednocześnie w ramach PO KL i innych programów operacyjnych współfinansowanych przez EFS (lub w ramach innych europejskich źródeł finansowania) w krajach pochodzenia partnerów ponadnarodowych, z zastrzeżeniem zapisów wskazujących na wolę podpisania umowy o współpracy ponadnarodowej.

List intencyjny/Umowa o Współpracy Ponadnarodowej

Pyt: *Umożliwienie złożenia załączników do umowy o współpracy ponadnarodowej – wskazanie takiej możliwości dałoby potwierdzenie wiarygodności i zasadności partnera ponadnarodowego: np. kopia statutu lub inny dokument (kopia dokumentu poświadczona za zgodność z oryginałem przez osoby do tego upoważnione) potwierdzający zgodność działalności prowadzonej przez Partnera z typem realizowanego wsparcia lub aktualny wyciąg z Krajowego Rejestru Sądowego (w przypadku stowarzyszeń, fundacji wymagany jest aktualny wyciąg z KRS), innego właściwego rejestru (np. ewidencja działalności gospodarczej) lub inny dokument potwierdzający charakter prowadzonej działalności wraz z danymi osób upoważnionych do podejmowania decyzji wiążących w imieniu Partnera, z okresu nie dłuższego niż 3 miesiące przed dniem złożenia umowy o współpracy ponadnarodowej (kopia poświadczona za zgodność z oryginałem przez osoby do tego upoważnione).*

Odp: Zgodnie z *Zasadami dokonywania wyboru projektów* (str. 117, 115):

- **Jedynym dokumentem** wymaganym od partnera ponadnarodowego (w projektach współpracy ponadnarodowej) **przez instytucję weryfikującą projekt systemowy/IOK** na etapie podpisania umowy o dofinansowanie projektu **jest kopia umowy o współpracy ponadnarodowej, z zastrzeżeniem sytuacji, gdy w projekcie występuje finansowane wydatków partnera** ponadnarodowego ze środków PO KL w myśl Zasad finansowania PO KL. W takiej sytuacji instytucja weryfikująca projekt systemowy/IOK na etapie podpisywania umowy o dofinansowanie projektu wymaga od partnera **oświadczenia o kwalifikowalności VAT (jeśli dotyczy).**

- **Projektodawcy** stosując obowiązujący wzór, **mogą uwzględniać w umowie o współpracy ponadnarodowej dodatkowe treści (wykraczające poza polecenia zawarte w poszczególnych punktach minimalnego wzoru),** wynikające w szczególności z faktu finansowania zadań partnera ponadnarodowego ze środków PO KL. W przypadku trybu konkursowego IOK informuje w dokumentacji konkursowej o możliwości modyfikacji wzoru umowy o współpracy ponadnarodowej.

List intencyjny/Umowa o Współpracy Ponadnarodowej

Pyt: *Kształt umowy o współpracy ponadnarodowej – zapisy wniosku o dofinansowanie pkt 3.3 a opis działań w umowie o współpracy ponadnarodowej.*

Odp: Zgodnie z Instrukcją wypełniania wzoru umowy, w tabeli „Opis działań ponadnarodowych” w umowie należy opisać wszystkie działania, które będą prowadzone we współpracy ponadnarodowej. Opis działań w tej tabeli powinien być spójny z opisem przedstawionym w punkcie 3.3 wniosku o dofinansowanie PO KL oraz go uszczegóławiać.

List intencyjny/Umowa o Współpracy Ponadnarodowej

Pyt: *Aneksowanie umowy o współpracy ponadnarodowej – zmiana wartości komponentu ponadnarodowego i/lub podziału działań we wniosku o dofinansowanie i wpływ zmian na umowę o współpracy ponadnarodowej: jakie zmiany są dopuszczalne bez aneksu, ale z zachowaniem formy pisemnej np. przy użyciu faxu, itd., jakie zmiany wymagają bezwzględnie sporządzenie aneksu do umowy o współpracy ponadnarodowej.*

Odp: Zgodnie z interetacją IZ – e-mail 12.09.2012

W związku z tym, że nie jest to typowa umowa i swoją formułą przypomina raczej formularz wniosku, **zmiana nie powinna też mieć charakteru tradycyjnego aneksu, a raczej zmianę podobną do zmiany wniosku o dofinansowanie.** Aneksy do umowy mogą mieć różną formę w zależności od decyzji Beneficjentów i ewentualnych wytycznych IP/IP2 w tym zakresie (np. wprowadzania zmian do poszczególnych zapisów kontraktu lub przedkładania znowelizowanej treści całej umowy).

List intencyjny/Umowa o Współpracy Ponadnarodowej

c.d.

Zgodnie z *Wytycznymi MRR w zakresie wdrażania PI i PWP* w przypadku wprowadzania zmian do umowy o współpracy ponadnarodowej zaakceptowanej uprzednio przez IP/IP2, beneficjent jest zobowiązany do zgłoszenia IP/IP2, przed wprowadzeniem zmian w życie, zmian skutkujących koniecznością wprowadzenia zmian do umowy o dofinansowanie projektu. W tym przypadku zmiany podlegają pisemnej akceptacji przez IP/IP2.

Zapis ten należy interpretować w sposób szeroki, tj. uwzględnić, iż wniosek o dofinansowanie stanowi załącznik do umowy o dofinansowanie projektu. W konsekwencji, jeśli zmiana w umowie o współpracy ponadnarodowej wpływa na zmiany we wniosku, wymagana jest akceptacja IP/IP2. Akceptacja IP/IP2 dotyczy propozycji zmian we wniosku o dofinansowanie i samego wniosku. W tym przypadku powinny obowiązywać terminy jak dla zmian wniosku o dofinansowanie, a nie terminy i zasady przyjęte dla akceptacji umowy o współpracy ponadnarodowej. Natomiast do decyzji właściwej IP/IP2 należy wybór, czy będzie akceptować również sam aneks do umowy o współpracy ponadnarodowej. Rekomenduje się, aby wspomniany aneks był przesyłany jedynie informacyjnie.

W przypadku jeśli przewidywane zmiany w umowie o współpracy ponadnarodowej nie wpływają na zmianę umowy o dofinansowanie/treści wniosku o dofinansowanie, nie ma obowiązku akceptacji zmian w umowie o współpracy ponadnarodowej przez IP/IP2.

26

List intencyjny/Umowa o Współpracy Ponadnarodowej

Pyt: *Zgodnie z Zasadami Finansowania POKL umowa o współpracy ponadnarodowej powinna określać sposób przeliczania na PLN lub EUR wydatków ponoszonych przez partnera w innej walucie, natomiast wzór minimalnego zakresu umowy o współpracy ponadnarodowej nie zawiera takiego zapisu. Czy zatem konieczne jest rozszerzenie tego wzoru o przedmiotowy zapis, czy też wystarczy, że Projektodawca określi sposób rozliczenia z partnerami zagranicznymi we Wniosku o dofinansowanie?*

Odp: Umowa powinna regulować kwestie , o których mowa w *Zasadach finansowania PO KL* (jw., język zestawienia, kwestia kontroli). Ponadto, zgodnie z *Zasadami wyboru...* projektodawcy mogą uwzględniać w umowie o współpracy ponadnarodowej dodatkowe treści (wykraczające poza polecenia zawarte w poszczególnych punktach minimalnego wzoru), wynikające w szczególności z faktu finansowania zadań partnera ponadnarodowego ze środków PO KL.

List intencyjny/Umowa o Współpracy Ponadnarodowej

Pyt: *Prawidłowość wypełnienia pkt 3. Umowy o współpracy ponadnarodowej*

Odp: *Instrukcja do umowy o współpracy ponadnarodowej określa, w jaki sposób należy prawidłowo wypełniać pkt 3 Umowy. Dane finansowe powinny być zgodne z wnioskiem. Umowę w tym punkcie można uzupełniać o dodatkowe zapisy np. o kwestie dotyczące sposobu rozliczania się z partnerem, wskazania kwot refundowanych partnerom, kontroli u partnera, sposobu przeliczania wydatków z innej waluty niż PLN/EUR itp.*

Rezygnacja partnera/ wypowiedzenie partnerstwa

Pyt: *W przypadku rezygnacji partnera zagranicznego w trakcie realizacji projektu, czy IP/IP2 może odstąpić od podpisania umowy z liderem projektu w przypadku stwierdzenia, że założenia projektu ulegną znacznej zmianie i nie zostaną osiągnięte rezultaty i produkt finalny?*

Odp: Zgodnie z *Zakresem realizacji projektów partnerskich* (pkt 44-45), w przypadku rezygnacji partnera/partnerów lub wypowiedzenia partnerstwa beneficjent powinien niezwłocznie przystąpić do powołania nowego partnera/nowych partnerów w miejsce dotychczasowego partnera/dotychczasowych partnerów z zachowaniem trybu wyboru określonego w rozdziale V.

W przypadku rezygnacji partnera z udziału w projekcie lub wypowiedzenia partnerstwa i niepowołania nowego partnera/nowych partnerów, Instytucja Oceniająca Projekt rozwiązuje umowę, jeżeli kwestia partnerstwa decydowała o dofinansowaniu projektu (np. utworzenie partnerstwa jako kryterium dostępu).

W pozostałych przypadkach Instytucja Oceniająca Projekt może podjąć decyzję o rozwiązaniu umowy lub kontynuacji realizacji projektu, jeżeli uzna, że działanie takie jest racjonalne i doprowadzi do osiągnięcia celów projektu.

Potencjał finansowy partnera ponadnarodowego

Pyt: *Czy potencjał finansowy nowego partnera zagranicznego IP/IP2 powinien być badany przez IP/IP2?*

Odp: Zgodnie z *Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie* (s. 42), jeśli wydatki partnerów ponadnarodowych są finansowane przez lidera z PO KL na zasadzie refundacji, to na liderze spoczywa ostateczny ciężar ich poniesienia. W związku z tym w przypadku projektów współpracy ponadnarodowej nie ocenia się potencjału finansowego partnerów ponadnarodowych – dotyczy zarówno partnerów „nowych”, jak i „starych”.

KRAJOWA
INSTYTUCJA
WSPOMAGAJĄCA

SESJA 2

Finanse i rozliczenia w PWP

32

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

CENTRUM PROJEKTÓW
EUROPEJSKICH

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Rozliczenia i finansowanie współpracy ponadnarodowej

Pyt: *Finansowanie projektu przez partnerów – zapewnienie finansowania: w jakim zakresie każdy z partnerów musi zapewnić finansowanie w swoim zakresie, jakie elementy projektu i wspólnych działań partnerów mogą być finansowane w ramach przyznanego wsparcia?*

Pyt: *Wynagradzanie ekspertów zagranicznych w ramach współpracy.*

Odp:

- istnieje możliwość sfinansowania w ramach projektu PO KL **części lub całości zadań**, za których realizację odpowiada partner ponadnarodowy. W takiej sytuacji konieczne jest przedstawienie szczegółowego uzasadnienia takiego rozwiązania we wniosku o dofinansowanie projektu, w szczególności w kontekście realizacji celów PO KL (*Zasady finansowania PO KL*, str. 32)
- nie ma oddzielnego katalogu kosztów dla współpracy ponadnarodowej (obowiązują ogólne zasady kwalifikowalności, w tym racjonalności i niezbędności)

Rozliczenia i finansowanie współpracy ponadnarodowej

- **Pyt:** *W jakich sytuacjach dopuszczalne jest finansowanie kosztów partnera ponadnarodowego?*
- **Odp:**
  - ✓ Uzasadnionych koniecznością realizacji projektu w kontekście celów PO KL
  - ✓ Jasno wskazanych we wniosku o dofinansowanie z powyższym uzasadnieniem, który został zatwierdzony i podpisano umowę o WP i o dofinansowanie
  - ✓ W oparciu o zasadę racjonalności i niezbędności (brak określonych sytuacji w dokumentach programowych – istnieje możliwość sfinansowania nawet 100 % działań partnera, jednakże przy zachowaniu idei partnerstwa)
  - ✓ Nie ma jednej reguły – każdy przypadek należy rozpatrywać indywidualnie.

Rozliczenia i finansowanie współpracy ponadnarodowej

Pyt: *Proszę omówić jak wygląda proces rozliczenia wydatków partnera ponadnarodowego z Liderem (czy partner dostarcza Liderowi dokumenty księgowe (kopie) potwierdzające poniesienie wydatku czy wystarczy tylko zestawienie wydatków (w euro czy w złotych)? w jaki sposób następuje przeliczenie z euro na złoty).*

Odp: *Zasady finansowania PO KL, str. 32, 1.4.5.1. Projekty w ramach współpracy ponadnarodowej*

- „W zakresie przeliczania refundowanej kwoty wydatków stosuje się odpowiednio postanowienia **podrozdziału 3.1.3 Zasad**”
- „Umowa o współpracy ponadnarodowej powinna określać sposób przeliczania na PLN lub EUR wydatków ponoszonych przez partnera w innej walucie”
- „Rozliczenia pomiędzy partnerami a beneficjentem (liderem), odbywają się na podstawie zestawienia dokumentów potwierdzających poniesione wydatki sporządzanego przez poszczególnych partnerów.”
- „Umowa o współpracę ponadnarodową **może** przewidywać obowiązek załączania przez partnera dokumentów księgowych do przedkładanego przez niego *Zestawienia*. Dokumentów księgowych załączanych do *Zestawienia* beneficjent nie tłumaczy na potrzeby rozliczeń z IP/IW (IP2)”.

36

Rozliczenia i finansowanie współpracy ponadnarodowej

- **Pyt:** *Jakich dokumentów wymagać przy rozliczeniu projektu w sytuacji, gdy partner ponadnarodowy wnosi własne środki?*

- **Odp: Żadnych**

Wyłącznie w przypadku sfinansowania w ramach projektu PO KL części lub całości zadań, za których realizację odpowiada partner ponadnarodowy, na potrzeby refundacji takich kosztów przedkłada on liderowi *Zestawienie dokumentów potwierdzających poniesione wydatki objęte wnioskiem* poniesione przez siebie wydatki i ewentualnie kopie dokumentów księgowych do przedkładanego przez niego *Zestawienia (Zasady finansowania PO KL, str. 32 – 33)*.

Rozliczenia i finansowanie współpracy ponadnarodowej

Pyt: *Kwestia finansowania działań partnera ponadnarodowego ze środków budżetu PO KL w dokumentach programowych, m.in. w „Komentarzu do instrukcji wypełniania wniosku PO KL” jest ogólnie wskazane – jeżeli jest to uzasadnione we wniosku, jednakże nie wiadomo jaka powinna być skala/limit pokrywania wydatków partnera ponad. przez polskiego Projektodawcę.*

Odp:

- Jeśli w kryteria dostępu w PD nie określają skali/ limitu pokrywania wydatków partnera ponadnarodowego, to może to być nawet 100%
- Wydatki muszą być uzasadnione i wynikać z potrzeby realizacji tego konkretnego projektu współpracy ponadnarodowej (zgodnie z *Wytycznymi i Zasadami finansowania PO KL*)
- Należy pamiętać, że IOK ma zawsze prawo ich weryfikacji.

Rozliczenia i finansowanie współpracy ponadnarodowej

Pyt: *Kwestia ewaluacji i audytu w wyodrębnionym projekcie współpracy ponadnarodowej i/lub projekty z komponentem ponadnarodowym zaplanowanym do realizacji na etapie opracowania wniosku o dofinansowanie, tj.:*

- *czy ewaluacja może być zadaniem zleconym?, czy powinna być realizowana przez Projektodawcę i Partnera/ów ponadnarodowego/yh?*
- *w jakiej sytuacji należy wymagać w projekcie ewaluację i/lub audyt? (zapisy Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL, cz. 4.3 wskazują ogólnie i nie precyzują konkretnego przypadku – np. czy zależy to od wartości projektu, specyfiki zadań, itp.).*

Odp: Przy ewaluacji obowiązują standardowe zasady określone w *Instrukcji wypełniania wniosku*, str. 44 – Ewaluacja projektu – jeżeli jej przeprowadzenia **wymaga specyfika projektu** – może być przeprowadzana samodzielnie przez projektodawcę albo **zlecana na zewnątrz, jeśli projektodawca nie ma doświadczenia w zakresie realizacji badań ewaluacyjnych**. Ewaluacja powinna być **traktowana jako odrębne zadanie merytoryczne** w projekcie i opisana w pkt 3.3 wniosku oraz – w przypadku zlecenia jej przeprowadzenia na zewnątrz – w pkt 3.7 wniosku

Kwestia ewaluacji została poruszona przez KIW w Instrukcji wypełniania wzoru minimalnego zakresu umowy o współpracy ponadnarodowej.

Audyt – koszty przeprowadzenia audytu zewnętrznego nie są kwalifikowalne, chyba że audyt jest wymagany przez Instytucję Pośredniczącą lub Instytucję Wdrażającą (Instytucję Pośredniczącą II stopnia) i został uwzględniony w zatwierdzonym budżecie projektu. Brak odrębnych zaleceń KIW dot. audytu w PWP.

40

Rozliczenia i finansowanie współpracy ponadnarodowej

Pyt: *Różnice kursowe – bariera dla potencjalnych Beneficjentów w zakresie pokrywania ujemnych różnic kursowych (czy są aktualne regulacje w dokumentach programowych PO KL).*

Odp:

- Str. 95 *Zasad finansowania PO KL*
- Różnice kursowe w znaczeniu księgowym są niekwalifikowalne, co potwierdza **Stanowisko IZ** – e-mail z dn. **03.08.2012**, zgodnie z którym przy stosowaniu przeliczeń obowiązujących w jednostce, przeliczenia te nie mogą uwzględniać ujemnych różnic kursowych. Z tego względu różnice takie nie są kwalifikowalne (<http://www.kiw-pokl.org.pl/pl/interpretacje-iz/projekty-wspolpracy-ponadnarodow/art32,ujemne-roznice-kursowe-przy-rozliczaniu-wydatkow-w-projektach-wspolpracy-ponadnarodowej.html>)
- **Beneficjent wraz z partnerem ponadnarodowym mogą ustalić, kto przelicza wydatki na PLN (co może zdjąć ciężar ponoszenia różnic kursowych przez Beneficjentów).**

Rozliczenia i finansowanie współpracy ponadnarodowej

Pyt: *Różnice w rozliczaniu wydatków między projektem standardowym a projektem współpracy ponadnarodowej – na co zwrócić szczególną uwagę*

Odp: *Zasady finansowania PO KL, str. 32, w tym:*

- **refundacja** (odpowiednia kolejność działań),
- **zestawienie poniesionych wydatków** przez partnera ponadnarodowego (odpowiednie umieszczanie we WoP),
- zarządzanie **różnicami kursowymi** w znaczeniu zarządczym i księgowym.

Rozliczenia i finansowanie współpracy ponadnarodowej

Pyt: *Kwestia księgowania dokumentów potwierdzających poniesienie wydatku Partnera zagranicznego w przypadku refundacji kosztów dokonywanej przez Beneficjenta krajowego*

Odp: *Zasady finansowania, str. 32:*

- Refundacja wydatków partnera ponadnarodowego (PP) odbywa się na podstawie *zestawienia dokumentów potwierdzających poniesione wydatki*, które jest księgowane u Beneficjenta, nie zaś poszczególne dokumenty księgowe składające się na to zestawienie,
- KIW rekomenduje, aby zestawienie miało formę Zał. nr 1 do wniosku o płatność.

Rozliczenia i finansowanie współpracy ponadnarodowej

Pyt: *Kwestie związane ze zmianą kursów walut i ujmowaniem wydatków we wnioskach o płatność.*

Odp:

Zgodnie z zapisami **Zasad finansowania PO KL**, Podrozdział 1.4.5.1 oraz Podrozdział 3.1.3 oraz z prawem krajowym (np. przepisami dot. rachunkowości).

Rozliczenia i finansowanie współpracy ponadnarodowej

Na potrzeby rozliczeń wydatków we wnioskach o płatność przyjmuje się następujące zasady:

- w przypadku płatności bezgotówkowych dokonywanych w walutach obcych do przeliczeń walutowych należy stosować procedury dotyczące przeliczania wartości płatności gotówkowych dokonywanych w walutach obcych na złoty **spisane i obowiązujące u beneficjenta, o ile nie uwzględniają one ujemnych różnic kursowych** (dotyczy to w szczególności rozliczania płatności gotówkowych w ramach delegacji zagranicznych); **w przypadku braku przedmiotowych procedur jako kurs przeliczeniowy należy przyjąć kurs sprzedaży waluty z dnia dokonania płatności zastosowany przez bank beneficjenta do realizacji transakcji** (udokumentowany potwierdzeniem wystawionym przez bank lub wyciągiem bankowym).
- w przypadku płatności gotówkowych dokonywanych w walutach obcych wartość transakcji należy przeliczać na złoty według kursu, po którym waluta została zakupiona (udokumentowany dowodem zakupu waluty). Jeżeli beneficjent załącza do wniosku o płatność wydruk z ewidencji księgowej jako kurs przeliczeniowy należy przyjąć kurs ujęcia płatności gotówkowej w księgach rachunkowych, zgodny z polityką rachunkowości określoną przez beneficjenta.
- w przypadku, w którym beneficjent nie ma możliwości przedstawienia rzeczywistego kursu, po jakim została przeliczona transakcja zapłaty np. gdy transakcja ta dokonywana jest w walucie obcej poza granicami Polski w banku, który nie prowadzi tabel kursów walut przeliczanych na złoty, jako kurs przeliczeniowy należy przyjąć kurs sprzedaży walut ogłoszony przez Narodowy Bank Polski (NBP) w dniu dokonania transakcji zapłaty.

Rozliczenia i finansowanie współpracy ponadnarodowej

Pismo IZ z dnia 4.01.2013 r. (DZF-IV-82252-1-IK/13):

„...w myśl *Zasad Finansowania PO KL* w przypadku braku przedmiotowych procedur jako kurs przeliczeniowy należy przyjąć kurs sprzedaży waluty z dnia dokonania płatności zastosowany przez bank beneficjenta.

W świetle powyższego, zapisy *Zasad Finansowania PO KL* umożliwiają takie przyjęcie sposobu wyceny dokumentu księgowego w walucie obcej, aby była ona dokonywana wg kursu z dnia zapłaty (refundacji wydatków), co zapobiegałoby powstawaniu ujemnych różnic kursowych.

IZ nie widzi przeszkód, aby dokumenty księgowe otrzymywane przez beneficjentów PO KL w związku z realizowanymi przez nich projektami były wyceniane wg kursu sprzedaży waluty z dnia dokonania płatności zastosowanego przez bank beneficjenta do realizacji transakcji. Takie rozwiązanie zapobiegnie powstawaniu ujemnych różnic kursowych, które mogłyby obciążać finansowo beneficjentów. Ponieważ wszyscy beneficjenci są zobowiązani utworzyć odrębny system księgowy albo odpowiedni kod księgowy dla wszystkich transakcji zw. z danym projektem, IZ PO KL sugeruje, aby **przy tej okazji beneficjenci wprowadzili także odpowiednie zmiany w polityce rachunkowości dotyczące wyceny dokumentów księgowych otrzymywanych w ramach projektów i wystawianych w walutach obcych.**”

Rozliczenia i finansowanie współpracy ponadnarodowej

Pyt: (...) czy w przypadku konieczności dokonania badania dokumentów sporządzanych i przekazywanych przez partnera można żądać i od kogo ich przetłumaczenia na język polski dla potrzeb przeprowadzenia czynności sprawdzających lub kontrolnych ?

Odp:

Zgodnie z Ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (z późn. zm.) w art. 21, pkt 5.:

„Na żądanie organów kontroli lub biegłego rewidenta należy zapewnić wiarygodne przetłumaczenie na język polski treści wskazanych przez nich dowodów, sporządzonych w języku obcym”.

Rozliczenia i finansowanie współpracy ponadnarodowej

Pyt: *Jakie zasady obowiązują partnerów ponadnarodowych w kwestii przejrzystości i konkurencyjności wydatków w tym m.in. zagadnienie efektywnego zarządzania finansami?*

Odp: Partnerów ponadnarodowych obowiązują wówczas zasady ogólne dla PO KL

Zasady finansowania PO KL, str. 32 – Jeżeli partner finansowany jest z PO KL to jest on zobowiązany do stosowania zasady efektywnego zarządzania finansowego i w związku z tym zapewnienia, że wydatki ponoszone przez partnera są racjonalne i efektywne.

Rozliczenia i finansowanie współpracy ponadnarodowej

Pyt: *Czy przy organizacji wizyty studyjnej Partner ponadnarodowy może opłacić hotel, wyżywienie przedstawicieli Lidera a następnie notą księgową obciążyć Lidera projektu. Czy taka ścieżka jest prawidłowa tj. czy nie byłoby czytelniej gdyby to Lider sam zorganizował pobyt swoich przedstawicieli oraz czy nie będzie to ryzyko nie zastosowania trybu zamówienia publicznego/ zasady konkurencyjności przez Partnera ponadnarodowego.*

Odp: W opinii KIW partner może zastosować takie rozwiązanie, tj. może sam opłacić tego rodzaju koszty, jednak z racji uniknięcia kilkukrotnego dokonywania przeliczenia walutowego korzystniejsze byłoby, aby to lider miał przypisane to zadanie i dokonał wszystkich z nim związanych płatności (w zależności od zakresu WP, uzasadnienia merytorycznego i przypisania odpowiedzialności za poszczególne działania). Niemniej niezależnie od zastosowanej metody, zarówno lider jak i partner są zobowiązani do stosowania Wytycznych w zakresie kwalifikowalności w ramach PO KL, w tym zasady efektywnego zarządzania finansowego i w związku z tym zapewnienia, że wydatki ponoszone przez partnera są racjonalne i efektywne. 49

Rozliczenia i finansowanie współpracy ponadnarodowej

Pyt: *Kwestia rozliczeń między liderem a partnerem ponadnarodowym: Beneficjenci nie wiedzą że nie jest wskazane refakturowanie a zalecane jest wystawienie noty obciążeniowej. Ponadto Beneficjenci nie wiedzą w jakim języku opisywać dokumenty księgowe wystawiane przy współpracy ponadnarodowej.*

Odp:

- Rozliczenia partnerów nie polegają na przedstawieniu faktury VAT, ponieważ partnerzy nie realizują usług zleconych przez beneficjenta (lidera) tylko współuczestniczą w realizacji projektu (*Zakres realizacji projektów partnerskich określony przez IZ PO KL, str. 28*)
- Wymagane jest opisywanie przez partnerów dokumentów, tak aby opis ten potwierdzał związek wydatku z projektem oraz fakt jego sfinansowania w ramach projektu PO KL (*Zasady finansowania PO KL, str. 32*) – brak określonych wymogów, w jakim języku to powinno nastąpić.

Rozliczenia i finansowanie współpracy ponadnarodowej

Pyt: Jako firma realizująca projekt ponadnarodowy (...) w ramach działania 9.2 PO KL, ponosimy koszty: spotkań i warsztatów + przygotowanie materiałów, wizyty w centrum treningowym, doradztwa zagranicznego ds. kształcenia w zakresie "zielonej gospodarki". Działania powyższe będą realizowane na terenie Niemiec (firmą świadczącą te usługi nie będzie Partner) i w związku z tym faktura będzie w walucie Euro. Zgodnie z moją wiedzą firma ta, dokument potwierdzający powyższe usługi wystawi bez Vat-u, obligując nas jako nabywcę do naliczenia i uiszczenia tegoż podatku w Polsce. **Jak będzie wyglądało rozliczenie tych wydatków w tabeli 1 wniosku o płatność? Czy w jednej pozycji przedstawię dokument wydany przez sprzedawcę usługi, natomiast w następnej pozycji wniosku Deklarację VAT jako dokument potwierdzający naliczenie i zapłatę podatku?**

Stanowisko IZ e-mail z dn. 18.11.2013 r. :

Odp: Od 1 stycznia 2013 r. import usług nie jest już objęty obowiązkiem dokumentowania fakturą wewnętrzną. Można go rozliczać również na podstawie innych dokumentów, zgodnie z decyzją podatnika. Podatnicy mogą więc wystawić fakturę wewnętrzną lub rozliczyć import usług w oparciu o inne dokumenty. W związku z powyższym, taki sposób dokumentowania wydatku również wydaje się możliwy do zastosowania.

Pyt: *Sytuacja związana z niewywiązaniem się z zobowiązań wynikających z umowy ponadnarodowej, przez partnera zagranicznego. Konsekwencje takiego scenariusza ponosi beneficjent, nie mając żadnych środków zabezpieczających go przed niesolidnością partnera zagranicznego.*

Odp:

- Odpowiednie zapisy w umowie o współpracy ponadnarodowej chroniące Beneficjenta
- Bieżący monitoring projektu, z uwzględnieniem specyfiki współpracy ponadnarodowej
- Ostateczna odpowiedzialność Beneficjenta.

Jesteśmy do Państwa dyspozycji:

Zespół ds. Projektów Ponadnarodowych

- **Katarzyna Tyczko** – tel. 22 378 31 59
katarzyna.tyczko@cpe.gov.pl
- **Beata Rybicka - Dominiak** – tel. 22 378 31 68
beata.rybicka-dominiak@cpe.gov.pl ,
- **Magdalena Karczewska** – tel. 22 378 31 63
magdalena.karczewska@cpe.gov.pl ,
- **Maciej Jamrozik** – tel. 22 378 31 62
maciej.jamrozik@cpe.gov.pl

KRAJOWA
INSTYTUCJA
WSPOMAGAJĄCA

Dziękujemy za uwagę!

Spotkanie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Prezentacja stanowi własność intelektualną Krajowej Instytucji Wspomagającej Centrum Projektów Europejskich i jest chroniona prawem autorskim.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

